

Микола ЗУБЧИК,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: Тетяна КРИСАНОВА,
доктор філологічних наук, професор
*Волинський національний університет
імені Лесі Українки (м. Луцьк)*

TED-TALKS ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ПУБЛІЧНОГО МОВЛЕННЯ В 10–11 КЛАСАХ

Публічне мовлення – це один з видів мовленнєвої діяльності, орієнтований на широку аудиторію. Його важливим елементом є ораторська майстерність, за допомогою якої оратор переконує слухачів в правильності своєї позиції [2, с. 38]. Навички публічного мовлення необхідні для ефективного функціонування в різних сферах людського життя – академічній, судовій, професійній, соціально-політичній, а також і в повсякденній комунікації [1, с. 10]. Шляхи покращення навичок ефективно взаємодіяти з публікою привертала увагу ще філософів античності, таких як Аристотель, який вважається засновником риторики. У наш час науковці, методологи та педагоги продовжують пошук нових, ефективних способів розвитку публічного мовлення дітей вже на шкільному етапі.

Учні 10–11 класів переживають важливий етап свого життя. Крім психологічних і фізичних змін, вони стикаються з проблемою вибору професії та визначення своєї ніші в дорослому житті. Платформа TED-Talks, яка поширює виступи спікерів на різні теми, дозволяє розширити кругозір та спонукає слухачів генерувати креативні думки та ідеї [3, с. 210]. Крім цього, ця платформа є інноваційним підходом у навчанні та розвитку публічного мовлення, адже представляє собою приклади успішних спікерів з усього світу, що можуть служити зразком для наслідування.

Опрацювання доповіді на TED має відбуватися за певним алгоритмом. Зазвичай він складається з трьох етапів: фаза підготовки, фаза демонстрації та фінальна фаза. Метою підготовчого етапу є формування в учнів критичного та аналітичного мислення, необхідних складових для ефективного підбору матеріалу. Одним із завдань, які отримують учні на цьому етапі є формулювання припущень про зміст промови, спираючись на її назву [4, с. 82]. Наступним етапом є власне фаза

демонстрування відеоматеріалів і робота з ними. Під час перегляду відеоматеріалів можна запропонувати знайти слова і вирази, які використовує спікер, наприклад: “pervasive, penetrating; to hone one’s skills”. На фінальному етапі використовуються запитання по змісту або по окремих аспектах промови для перевірки розуміння переглянутого матеріалу.

Можна виділити групу практичних вправ і завдань, що допоможуть відпрацювати навичку підготовки публічного мовлення. Серед них виділяється асоціативний метод, що допомагає глибше зрозуміти зміст виступу. Учням пропонується подумати, які слова чи фрази асоціюються в них з темою виступу, а потім обговорити їхні ідеї з одногрупниками. Наступне завдання може полягати в підпорядкуванні підтем промови в тому порядку, в якому вони обговорювалися. Найскладнішою формою цієї вправи є складання плану виступу з виділенням основних моментів, що допомагає учням краще зрозуміти структуру публічного мовлення. Для опрацювання лексики, використаної у виступі, пропонується вибрати слова, наприклад прикметники, якими спікер описує певне поняття, вписати їх та використати у власних реченнях на запропоновану тему. Такий підхід допомагає не лише збагатити словниковий запас учнів, але й відчувати, як лексика функціонує в контексті публічного мовлення. Ще одним завданням є перегляд двохвилинного фрагмента відео і спроба охарактеризувати походження, освіту, хобі чи захоплення спікера на основі його мови і жестикуляції. Таким чином розвивається уява учнів, що в свою чергу допомагає розширити навички та вміння інтерпретувати невербальні сигнали.

Кінцевим результатом є створення своєї власної презентації на певну тему. Для цього учням пропонується спочатку ознайомитися з прикладами подібних промов, а потім підготувати та презентувати власний виступ. Це дозволить оцінити, як учням вдалося перейняти досвід професійних спікерів і застосувати отримані знання на практиці.

TED-Talks можуть збагатити процес вивчення іноземної мови новим змістом, але для того, щоб реалізувати весь потенціал цих відео, вчителям необхідно ретельно підготуватися до створення навчальних завдань та підбору лексики, виразів і термінів. Завдяки добре продуманим завданням та чітким інструкціям до них, відеоматеріал можна ефективно опрацьовувати як в класі, так і під час самостійного навчання.

Отже, використання платформи TED-Talks у освітньому процесі для розвитку публічного мовлення учнів 10–11 класів є доцільним і ефективним. Різноманітні типи вправ готують учнів до самостійної підготовки виступів, розвиваючи їх мовленнєві та аналітичні здібності. Цей практичний досвід стане корисним не лише в їх майбутній професійній діяльності, але й в інших сферах життя.

Список використаних джерел:

1. Грицаєнко Л. М. Основи красномовства : навч. посіб. Київ : КНУТД, 2013. 244 с.
2. Методика навчання риторики в школі : навч. посіб. / автор-укладач В. А. Нищета. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 194 с.
3. Нестеренко І. Б. Використання платформи ted talks для підвищення комунікативної компетентності студентів при вивченні іноземних мов. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : збірник наукових праць. 2022. Вип. 64. С. 209–216.
4. Rost M. Teaching and researching listening [M]. Beijing : Foreign Language Teaching & Research Press, 2005. 425 p.